

بررسی عوامل مؤثر بر افول حس سرزندگی و زیست‌پذیری در بافت‌های تاریخی و

فرسوده

مطالعه موردی: محله سنگ سیاه شیراز

داود حبیبی

^۱ کارشناسی ارشد طراحی شهری، مدرس گروه معماری دانشگاه آزاد اسلامی واحد گچساران

(تاریخ دریافت: ۹۲/۰۹/۲۰)

(تاریخ پذیرش: ۹۲/۱۲/۵)

چکیده

سیری گذرا بر سیمای شهرهای تاریخی ایران، بافت‌های قدیمی باارزشی را به نمایش می‌گذارد که همگی در گذشته نه چندان دور از تحرک و نشاط و سرزندگی مطلوبی برخوردار بوده‌اند. امروزه به دلایل گوناگون بافت‌های فرسوده شهری ما خالی از حضور و فعالیت مردم شده است؛ این در حالی است که اگر این بافت‌ها دارای فضاهای امن و مطلوب و سرزنده باشند و در آن‌ها تفریح سالم و شادایی به گونه‌ای سازمان‌یافته و مطابق با ارزش‌های جامعه میسر گردد، حضور فعال مردم و به تبع آن سرزندگی و زیست‌پذیری افزایش می‌یابد. سامان‌دهی شهرها و بافت‌های تاریخی به دو دلیل، یکی احترام به موازیت گذشتگان و دیگری رفع تنگناهای ناشی از مشکلات فرسودگی دارای اهمیت است. کم‌توجهی به برنامه‌های سامان‌دهی و احیای بافت‌های تاریخی فرسوده در طول سالیان متمادی سبب شده است تا آن‌ها سرزندگی و کارایی و فعالیت پیشین خود را از دست بدهند و به عنوان بافت مسأله‌دار و مشکل‌زا در سیستم شهری مطرح گردند؛ لذا همواره ضرورت حفظ و بازآفرینی ارزش‌ها و کارایی و زیست‌پذیری این بافت‌ها مورد توجه معماران و طراحان و برنامه‌ریزان شهری بوده است. مقاله حاضر با هدف شناسایی عوامل مؤثر بر افول حس سرزندگی و زیست‌پذیری در بافت‌های تاریخی و فرسوده تدوین شده است. در این پژوهش سعی شده است از طریق مطالعات کتابخانه‌ای و بازدید میدانی، وضع موجود تحلیل شود و در نهایت پیشنهادها و راه‌کارهایی برای برون‌رفت از این معضل ارائه گردد. در نهایت این نتیجه حاصل شد که عوامل متعددی نظیر فرسودگی در ابنیه و کالبد و سیمای بافت، عدم برخورداری لازم از تأسیسات و زیرساخت‌ها و خدمات شهری مناسب با نیاز امروز و هم‌چنین نبود زندگی اقتصادی مناسب بافت، سبب افول سرزندگی و زیست‌پذیری و در نهایت فرسودگی بافت سنگ سیاه شیراز شده است.

واژگان کلیدی: سرزندگی، زیست‌پذیری، محله سنگ سیاه، بافت تاریخی، بافت فرسوده.

A study of the factors effecting on the fall of joyfulness and viability sense in historical and timeworn textures

(A case study: Sang Siyah District of Shiraz)

Davood Habibi

M.A. Student of Urban Design, Instructor of Department of Architecture, Islamic Azad University (Gachsaran Branch)

Abstract:

A glance at the image of historical cities in Iran shows the valuable old textures which all of them in a not very far past had been enjoying desirable locomotion, vivacity and esprit. Today our urban timeworn is devoid of people activities and presentation for various reasons. At the same time, if these textures could have safe, ideal and lively spaces, and there will be healthy recreations in an organized form and in harmony with society values, then the active presence of people and following that joy and livability will increase. Redevelopment of cities and old textures are important for two reasons: respect to old heritages and to remove bottlenecks resulting from worn textures. Paying a low attention to repose program and revival of worn-out historical textures in long years have made them lose their efficiency and past activities and to appear as a problematic weave in city system. Therefore, the necessity of maintain and recreating the values, efficiency and livability of these textures have been noticed by urban architectures, designers and planners. Through library studies and field visits, this research has tried to analyzed the existing situation and to propose certain solutions to move out of this problem. Finally , it was concluded that several factors such as exhaustion in the body and face of unit , lack of urban infrastructures and installation proportional with modern needs and also the lack of proper economic life have brought about the fall in livelihood and viability and finally has led to the worn out state of Sang Siya district in Shiraz.

Keywords: Livability, Vitality, Sang Siyah District, Historical Texture, Time wornout Texture.